

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Negyven éve avatták fel a mai Országházat*

Forrás:

Pesti Újság

Bp.

(Hely)

1942 X. 10.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

725. M

Hely

Idő

"1942"

Személy

Negyven éve avatták fel a mai Országházat — a képviselőház viharos ülésével

1902 október 8-án konfliktusok, lakkerek és „gumirádlerek” kanyarodtak be egymásután Pest legújabb látványosságának, a dunaparti Országházának képviselői kapuja elé. Jött Széll Kálmán, a századforduló miniszterelnöke, aki báró Bánffy Dezsőt, az erőskezű és goromba kormányfőt váltotta fel tisztében. És gyalog érkezett a közel kétméteres Apponyi Albert gróf, a képviselőház akkori elnöke. Jött Szilágyi Dezső, a liberálisizmus ünnepeit szónoka, a mennydörgőhangú politikus, akiről azt beszélték, hogy minden állítást meg tudott cáfolni, sőt megcáfolta sokszor saját cáfolatát is. „*Allits valamit hogy megcáfoljam*”, mondotta ilyenkor a vita hevében a képviselőknél, s bizony nem igen mertek kikezdeni vele. Utána jöttek aztán más miniszterek, kormánypártj és ellenzéki politikusok, szabadelvűek és függetlenségek. Jött Kossuth Ferenc, a mindenkori kormányok minden körülmények között is legelszántabb

eilenfele, Polónyi Géza, a nagy jogász, Barabás Béla, Arad öblőhangú képviselője és a századforduló szónoklásban jeles más mesterei.

Nyárom még a sándorutcai kis sárga palotában volt az utolsó ülés, és ki hitte volna, hogy őszre már az új épületben indul meg a politikai harc.

1884 óta építették ezt a hatalmas dunaparti várospalotát, olyan, mint egy kis vidéki város, kupoláival, tornyaival és házaival, messze körülötte pusztaság van, most kezdenek itt-ott kapavágásokat üres telkeken, hogy teret képezzenek az alig befejezett országháza körül.

Megkezdődik az ülés

Őszi pára húz el a Duna fölött, mialatt bent honatyák imbolyognak a félhomályban és nem hallják saját lépteiket a süppedő

égőpiros bársonyszőnyegeken.

A folyosókon csoportokba verődve beszélgetnek a képviselők. Ugy hallották, hogy a király is megjelenik az első ülésen.

A régi magyar parlamenti szokás szerint ült egymással szemben és nézett farkasszemet egymással — bár az ünnepi alkalomra egyelőre bárányszőnyegbe bujtatva — a szabadelvű liberális kormánypárt, tartozékaival és a sűrűvérű függetlenségi párt. Kormányoldalon megbélyegezték az ellenzék oktalannak minősített makacsságát, a függetlenségek pedig a kormány minden cselekvésében alkotmánytörést vélték felfedezni. Ugron Gábor szerint „*a szabadságot sohasem a zsarnokság nevében szokták eltiporni, hanem mindig a rendet hangoztatják*” és ebben azután az egész függetlenségi párt megállapodott. Szederkényi pedig leszögezi, hogy „*a parlament a durva fejszám politikája, célozva ezzel a kormány mögött ülő hatalmas többségre. Ilyen kölcsönös vélemény esetén nem lehetett komoly munkát várni a dunaparti új palotában új ülésszakra összegyűlt országgyűléstől sem...*”

A vihar bizony ki is tört. Barabás Béla elkiáltotta magát kissé humorosan, kissé izgatón, kissé sértődötten és kissé rosszmájúan: „*Miért nem jött el a király?*” —

és erre felfordult az új országházi ülésterem rendje, fegyelme és ismét elkezdődött, ami már olyan régen folyt a liberális kor parlamentjében, elkezdődött a kormánypárt lappangó és az ellenzék nyílt, botrányokozók obstrukciója.

Obstrukció, ex-lex...

Az új Ház nem szakított a régi politikai fegyverekkel tehát, ugyanúgy beállt az új palotában is az obstrukció, azaz a házszabályok által előírt idő véghetetlen kibeszélése, amikor a szónokok ellenzék oldalon távbeszédet mondottak, megszakítás nélkül 12 órát is beszélve, hogy azután ugyanaz a szónok másnap folytassa előbb félbenhagyott beszédét. Ugyanígy bekövetkezett az ex-lex, azaz a felhatalmazáson kívüli állapot, mert a kibeszéléssel lejárt a költségvetés megszavazásának a határideje.

Pedig Széll Kálmán ellen súlyosabb kifogást nem tudtak emelni a képviselők. Rövidesen mégis megbukott 362 tagú kormánypártja ellenére.

De ebben a megmakacssodott szabadelvű parlamenti rendszerben nem használt már a jóakarát, a jószándék, nem hitt itt már senki semiben. És nem is akart hinni, mert ez az ő egyéni nép-

szerűségének a rovására ment volna. Mert itt állt őrt a zsidóirányításba jutott sajtó, mely számonkérte az oktalán jóakaratot azoktól a politikusoktól, akik az ország igazi javát akarták és nem a belső viszály kimélyítését...

Negyven esztendő...

Igy zajlott le az első ülés a mai országházában 1902 október 8-án. Azóta már kevesen élnek az akkori szereplőkből. Ma képviselő még gróf Zichy János, aki akkor a Néppárt vezetőegyhénisége volt, ma is képviselő a Keresztény Gazdasági Párt programjával. Rajta kívül az egész Házban — a felsőházat kivéve — nem igen vannak, akik ezen az ülésen jelen voltak. Ugyanígy megváltozott a t. Ház adminisztrációs szolgálatának a képe is. A gyorsírók, a könyvtár, a háznagyhi hivatal, az elnökség, a büffe és a fodrász mind már többször kicserélte a maga személyzetét. Testőrség akkor még nem volt, ezt utóbb Tisza István rendszeresítette.

Sokan lépték át már a dunaparti országháza I-es képviselői kapuját és sokan búcsúztak el már tőle. Milyen más és mégis mennyire ugyanaz maradt mégis ez a furesca csúcsives, mór-bizanci keverék épület, Steindl szeszélyes alkotása...